

Milí přátelé – učitelé,

nabízíme vašim základním a středním školám ekologické výukové programy na ekofarmě *biostatek* v obci Valeč, okres Karlovy Vary.

Cílem je pomocí bezprostředního kontaktu s živými hospodářskými zvířaty, kulturními rostlinami a zemědělskými stroji při běžném provozu ekofarmy vštípit dětem hodnotu ochrany venkovského prostředí při produkci položek denní potřeby, zejména potravin, a vést mládež k odpovědnému postoji k životnímu prostředí, zdravému stravování a životnímu stylu.

Prostřednictvím nabídky ekologických výukových programů na farmě chceme zajistit implementaci průřezových témat do výuky. Prostředkem je stimulace pocitu odpovědnosti za stav přírodního prostředí a pozitivního vztahu ke společnosti.

Obecně platí:

- objednávky přijímáme e-mailem, telefonicky či písemně
- po objednání uzavřeme se školou smlouvy na realizaci výukových programů
- pokud není v anotaci uvedeno jiné vybavení, stačí, když si děti s sebou přinesou svačinu a přijdou v oděvu, který jim umožňuje volný pohyb a sezení na zemi, resp. ve sportovním oděvu a obuvi na programy v terénu
- vybírat a objednávat je třeba bystře, neboť programy bývají velice brzy obsazeny

Přínos se objeví v těchto oblastech:

Rozšíření teoretických vědomostí, jejich aplikace, osvojení praktických dovedností a klíčových kompetencí dětí:

- **k učení** – porovnáváním prožitých událostí a teoretického zpracování uplatňují své individuální kapacity
- **k řešení problémů** – samostatně pozorují zvířecí rodiny a jednotlivé procesy, nacházejí odlišné znaky, vyvozují následky různého zacházení a racionálně i intuitivně reagují
- **komunikativní** – prezentací osvojených schopností ústní, textovou, výtvarnou nebo jinou formou
- **sociální a personální** – při krmení zvířat a dojení získávají pozitivní představu o svých schopnostech, zdokonalují schopnost týmové práce
- **občanské** – učí se chápat, jaký význam má zemědělská činnost pro získávání potravy a údržbu krajiny
- **pracovní** – učí se zručnosti, vytrvalosti, důslednosti, odhadu vlastních schopností.

Seznámení s průřezovými tématy:

- **Environmentální výchova:** ekosystémy, pastviny, zahrada, lidská sídla, základní podmínky života, lidské aktivity a problémy životního prostředí, vztah člověka k prostředí.
- **Multikulturní a jazyková výchova:** farma spolupracuje se zahraničními dobrovolníky, se kterými děti taktéž přijdou do kontaktu a během společné práce vznikne potřeba komunikovat v cizím jazyce.
- **Globální výchova:** děti se seznámí s globálními problémy souvisejícími se zemědělskou činností jako je eroze, znečištění vod a ovzduší skleníkovými plyny z velkochově, nerovnoměrné rozdělení potravin ve světě a jejich důsledky a možnosti řešení.
- **Vzdělávání k udržitelnému rozvoji:** na příkladu činnosti ekofarmáře budou děti diskutovat o ekonomických, ekologických, sociálních a demografických aspektech zemědělského hospodaření.
- **Výchova ke zdraví:** děti budou seznámeny s bezpečností práce na farmě a zdravým životním stylem, především konzumací čerstvých, chemicky neošetřených potravin.

včely

Formou názorné hry si představíme včelí společenstvo a jeho úlohu v širší přírodní běhu. S ochrannými klobouky se podíváme do úlu, abychom se podívali, jak to včelky dělají doopravdy. Seznámíme se s jednotlivými členy včelího společenstva a jejich speciálními úkoly. Naučíme se rozeznávat dělnice, královnu a trubce. Zajímá vás, co všechno včely sbírají a kam to ukládají? Co musí včelař udělat, abyste si mohli dát med do čaje? Víte, kolik druhů medu existuje a jak chutnají? Proč některé včely cestují v maringotkách?

Nebojte se žihadel a přijďte se podívat, jak vzniká med a vosk.

teorie: význam včel, práce včelaře, produkty včelařství (opylování, med, kosmetika...)
praxe: vytáčení medu, opravy úlů, napalování mezistěn,
bonus: ochutnávka medu, výroba svíček

délka: 120 minut
cena: 60 Kč
termín: květen – září

ovce

Při návštěvě stáda si předvedeme, co ovce potřebují ke spokojenému životu a k čemu jsou nám užitečné.

Osaháme si vlnu na ovcích samotných, trochu si jí ostříháme a při jejím zpracování poznáme její příjemné vlastnosti. Co si z vlny vyrobíme, to si odneseme domů jako suvenýr.

Vyrábí se mléko v továrnách? Potvrdíme si, že továrny na mléko jsou ovce. Vyzkoušíme, jakým způsobem nám ovce mléko dává a zkusíme z mléka vyrobit sýr nebo tvaroh.

Aby ovce mohla mléko vyrobit, musí být nakrmená. Podle toho, kdy se na ovce přijdeme podívat, zjistíme, co si dávají ke snídani, obědu nebo k večeři.

teorie: něco z historie, užitek ovcí, vliv ovcí na údržbu krajiny, mateřské instinkty
praxe: mazlení se s jehňaty, dojení (duben, květen), filcování, stříhání ovcí, zpracování vlny, ošetření paznehtů, krmení, příprava krmné píče
bonus: pedagogická porážka s grilováním (víkend červen- říjen, Kč 5.000,- extra)

délka: 120 minut – víkend
cena: 60 Kč (120 minut)
termín: duben – říjen

zahrádka

„Co je na rostlinách tak zajímavé, že nám o nich chcete něco vykládat...?“

Namátkou, třeba příběh o malém semínku, ze kterého se stane mrkev nebo tykev. Nebo příběh o krásných květech a jejich významu pro rostlinu i její okolí. Pak si můžeme povídat o tom, co musí udělat člověk, aby mu vzešla úroda, případně můžeme společně vší té šťavnaté zelenině a voňavým bylinkám pomoci z hlíny na světlo. A to není všechno... víte, co všechno se muselo odehrát, abyste si k snídani mohli dát krajíc chleba? Ano, chleba je z mouky. Tak zkusíme nějakou umlít, třeba ze špaldy nebo z žita. Mohou být zdravé potraviny jako proso či pohanka taky chutné?

A určitě si něco i odnesete domů, ať už to bude vlastnoručně zasazená sazenička nebo semínko připravené na vysetí. Pokud nás navštívíte v sezóně, naučíme se sbírat bylinky, sušit je i správně ukládat. Povíme si samozřejmě, k čemu bylinky jsou, jak nám pomáhají léčit se a k čemu se hodí, když vaříme.

teorie: principy zeleninové zahrádky (hnojení, orba, koloběh vody a živin), fotosyntéza a slunce
praxe: příprava záhonu, sadba zeleniny, bylinek, dřevin, boj s plevely, zalévání, mletí mouky
bonus: ochutnávka výpěstků (porovnání s konvenčními protějšky)

délka: 120 minut – víkend
cena: 60 Kč (120 minut)
termín: duben – říjen

sad

Sad, to je louka, na které rostou ovocné stromy. Je jich tam hodně najednou chodíme tam trhat třešně, jabka, hrušky... Jenomže o stromy je nutné se také starat. Do práce v sadu se můžeme zapojit hned: v podstatě v kteroukoli roční dobu je tam co dělat. Jednou si můžeme vyzkoušet, jak se správně řezají větve, jindy jak se roubuje, uklízet staré větve se dá prakticky neustále.

Dozvíme se, co všechno semeno potřebuje pro to, aby vzklíčilo, jak je to s vegetativním množením a čím se od sebe liší rozné ovocné odrůdy.

Na podzim se sklízí jablka a hrušky. Přímou v našem sadu stojí hydraulický lis, který z ovoce před vašimi očima vymáčkne šťávu. Ochutnáme a pak si povíme, jestli čerstvý mošt chutná alespoň tak dobře, jako pitíčko ze samoobsluhy.

teorie:	druhy ovocných stromů, využití výpěstků, údržba stromů, porovnání vysokokmenů se zákrsky, význam ovocných stromů pro životní prostředí, využití produkce sadu,
praxe:	jarní zastřihávání, roubování, pálení a štěpkování větví, sklizeň, moštování
bonus:	ochutnávka čerstvě vylisovaného moštu (podzim)
délka:	120 minut – víkend
cena:	60 Kč (120 minut)
termín:	duben – říjen

(eko)farma

Program o životě hospodářských zvířat, o potřebách jednotlivých druhů a jejich domestikaci. Jak se žije ve velkochovech a na ekofarmách. Co je bioléko, biovejce, biomaso... Vegetariánství jako alternativa. Simulační hry a diskuse.

Proč lidé chovají domácí a hospodářská zvířata? Jak by se o ně měli správně starat? Povídání o životě na statku v dobách našich předků.

Proč došlo k soužití lidí a zvířat? A jaký je dnešní život domácích zvířat? Dostaneme se k posvátným zvířatům, zastavíme se na hospodářství v době před a po průmyslové revoluci a nakonec se přeneseme na naši farmu. Potřeby domácích zvířat, etické jednání, ekologické zemědělství. Pozorování zvířat a přímý kontakt s hospodářskými zvířaty.

V programu se dozvíte, jak probíhalo zdomácnění zvířat a jakou roli sehrálo ve vývoji lidstva. Prostřednictvím aktivit a přímého kontaktu se zvířaty si děti uvědomí životní potřeby zvířat a ujasní si pojmy živočišný druh a plemeno.

Smyslem programu je prostřednictvím zážitku z kontaktu se zvířaty vnímat rozmanitost a krásu života a uvědomovat si náš vztah k nim. Volně žijící zvířata poznávají děti různými smysly podle kožešin, rohů, parohů apod., drobné živočichy už samy loví v rybníčku nebo pod kameny a určují podle klíče a konečně na farmě se dostávají do co možná nejtěsnějšího kontaktu s domácími zvířaty. Děti by si kromě vědomostí měly především odnést vědomí práva živých tvorů na život a odpovídající životní podmínky.

Děti navštíví farmu s domácími zvířaty obojí s možností co nejbližšího kontaktu s nimi. Zkusí si formou testu, zda by věděli, co od nich které zvíře očekává. Zahrajeme si na velkochovech hospodářských zvířat, dostaneme se k ekologickému zemědělství, ochutnáme biovýrobky. Následuje zamyšlení nad tím, jestli je nutné provádět pokusy na zvířatech, jak může s podmínkami ve velkochovech souviset např. ptačí chřipka, jaké jsou kulturní rozdíly ve vnímání zvířat v různých částech světa a proč a jak vnímáme rozdíl mezi užitkovými a společenskými zvířaty.

teorie:	kombinace předchozích
praxe:	kombinace předchozích – dle sezóny
bonus:	kombinace předchozích – dle sezóny a délky exkurze
délka:	1 celý den
cena:	Kč 1.400,- pro skupinu 8-14 dětí s doprovodem
termín:	duben – říjen